Туберкульоз

Що це таке?

Туберкульоз – це дуже поширене в світі інфекційне захворювання, від якого можна одужати за умови належного лікування.
Бактерія, яка його викликає **(паличка Коха)** (Мал. 1), після потрапляння в організм, в 90% випадків залишається пасивною, спричиняючи **латентну туберкульозну інфекцію (ЛТІ)**. Якщо ж захисна реакція організму пацієнта не є достатньою, ця бактерія може викликати **туберкульозну хворобу (ТБ).**

Як передається?

Хвора на туберкульоз людина при кашлі, розмові, співі виділяє крапельки з бацилами, які може вдихнути здорова людина (Мал. 2).
Ці крапельки можуть залишитися в повітрі протягом багатьох годин, в залежності від того наскільки провітреним і світлим є приміщення.

Як попередити?

Часто провітрюючи та покращуючи освітлення приміщення можемо сприяти зменшенню життєздатності бактерії.
Всі особи, **які знаходилися в контакті з хворим на туберкульоз пацієнтом,** повинні:

- звернутися до місцевого ASL;
- здати всі необхідні аналізи;
- пройти профілактичне лікування проти ТБ, якщо у них було виявлено латентну туберкульозну інфекцію;
- звернутися до свого лікаря, якщо з'явилися характерні для ТБ симптоми.

Як проявляється?

При **латентній туберкульозній інфекції** бацили не є активними і не розмножуються, оскільки імунна система заважає їм рости та поширюватися. При цьому відсутні симптоми захворювання і ТБ не може передаватися іншим людям.
Приблизно через 8 тижнів після контакту з хворою людиною можна перевірити, чи відбулося зараження туберкульозними бацилами, виконавши спеціальні проби (пробу Манту) (Мал. 3, 4). Потім проводиться досить довге профілактичне лікування спеціальними препаратами, які убивають неактивні бактерії та попереджають розвиток туберкульозу.
При **туберкульозній хворобі**, 80% пацієнтів мають такі симптоми:

- сухий або мокрий кашель;
- мокроти з кров'ю або без неї;

- втрата ваги;
- відсутність апетиту;
- значна фізична втома;
- субфебрильна температура;
- нічне потовиділення;
- біль в грудній клітці.

Що робити?

Звернутися до лікаря.

Як лікується?

Задачею лікування, яке триває від 6 до 12 місяців, є знищення туберкульозних бацил.

Всі **хворі на легеневий туберкульоз** і заразні люди повинні:

- правильно приймати щодня виписані лікарем препарати;
- не відвідувати людні та погано провітрені місця до тих пір, поки вони залишаються заразними;
- при кашлі або розмові завжди прикривати рот хусткою;
- користуватися хірургічною маскою в суспільному транспорті;
- провітрювати та освітлювати приміщення, в яких вони знаходяться;
- не спати з іншими людьми в одній кімнаті вночі;
- уникати контактів з дітьми, літніми людьми та особами з подавленою імунною системою.

Мал. 1 – Вигляд туберкульозної мікобактерії через електронний мікроскоп.

Fig. 1 - Micobatterio tubercolare visto al microscopio elettronico.

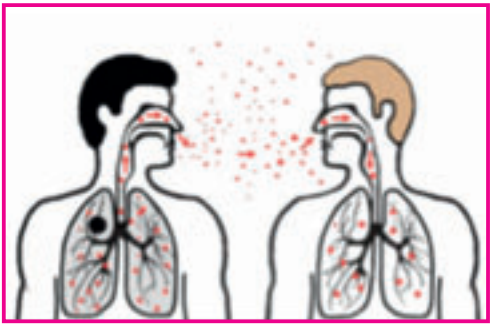

Мал. 2 – Передача туберкульозної мікобактерії від хворого на ТБ пацієнта здоровій людині через повітря. Червоні крапки зображують крапельки Флюгге, що містять мікобактерію, яка потрапляє до легенів і проникає в глибші шляхи, так звані «альвеоли».

Fig. 2 - Trasmissione del micobatterio tubercolare da un paziente ammalato di TBC ad un soggetto sano tramite l'aria espirata. I puntini rossi rappresentano le goccioline di Flügge, contenenti il micobatterio, che entrano nel polmone e raggiungono le vie aeree più profonde, chiamate "alveoli".

La tubercolosi

CHE COS'È?

La tubercolosi è una malattia infettiva molto diffusa nel mondo e, se curata bene, guarisce.
Il germe che la provoca **(bacillo di Koch)** (Fig. 1), una volta penetrato nell'organismo, nel 90% dei casi può rimanere non attivo, causando l'**infezione tubercolare latente (LTBI)**. Se, invece, le difese del corpo del paziente non sono efficaci, il batterio può provocare la **malattia tubercolare (TBC).**

COME SI TRASMETTE?

Una persona ammalata di tubercolosi tossendo, parlando, cantando emette goccioline che contengono i bacilli e possono essere respirate da una persona sana (Fig. 2).
Le goccioline rimangono nell'aria per diverse ore a seconda di come è aerato e illuminato l'ambiente.

COME SI PREVIENE?

Cambiando spesso l'aria e favorendo una buona illuminazione per ridurre la vitalità del batterio.
Tutte le **persone che vengono a contatto** con un paziente affetto da tubercolosi infettiva devono:

- rivolgersi all'ASL di competenza;
- eseguire tutti gli altri esami necessari;
- assumere la terapia preventiva per la TBC se risultano positivi per l'infezione tubercolare latente;
- rivolgersi al proprio medico se presentano sintomi sospetti per TBC.

COME SI MANIFESTA?

Nell'**infezione tubercolare latente** i bacilli non sono attivi e non si moltiplicano perché il sistema immunitario ne impedisce la crescita e la diffusione. Non sono presenti sintomi e non si può trasmettere la TBC ad altri.
Circa 8 settimane dopo il contagio si può accertare se è avvenuta l'infezione con i bacilli tubercolari eseguendo dei test specifici (test di Mantoux) (Fig. 3, 4). Eventualmente si esegue un trattamento preventivo piuttosto lungo con farmaci particolari, che uccidono i batteri inattivi e prevengono lo sviluppo della tubercolosi.
Nella **malattia tubercolare**, l'80% dei pazienti presenta i seguenti sintomi:

- tosse secca o con muco;
- catarro con o senza striature di sangue;

- perdita di peso;
- inappetenza;
- stanchezza fisica importante;
- febbricola;
- sudorazione notturna;
- dolori al torace.

CHE COSA FARE?

Rivolgersi al medico.

COME SI CURA?

Obiettivo della terapia, che dura da 6 a 12 mesi, è la distruzione dei bacilli tubercolari. Tutte le **persone ammalate** di tubercolosi polmonare e che sono contagiose devono:

- assumere correttamente tutti i giorni la terapia prescritta dal medico;
- evitare di frequentare ambienti affollati e poco aerati fino a quando non sono più contagiose;
- mettere sempre il fazzoletto davanti alla bocca quando tossiscono o parlano;
- usare la mascherina chirurgica sui mezzi pubblici;
- aerare e illuminare gli ambienti in cui soggiornano;
- evitare di condividere con altri la stanza durante la notte;
- evitare di avere contatti con bambini, anziani e persone immunodepresse.

Мал. 3 – Здійснення проби Манту на лівому передпліччі.

Fig. 3 - Esecuzione del test di Mantoux sull'avambraccio sinistro.

Мал. 4 – Правильне вимірювання результатів проби Манту. Треба вимірювати лише набряк на шкірі.

Fig. 4 - Lettura corretta del test di Mantoux. Deve essere misurato solo l'indurimento cutaneo.

Rotary Club Pavia Ticinum
Anno Rotariano 2014-2015

COMUNE DI PAVIA
ASSESSORATO ALLA CULTURA, TURISMO, PROMOZIONE DELLA CITTÀ, MARKETING TERRITORIALE E RAPPORTI CON L'UNIVERSITÀ

Prefettura di Pavia
Ufficio territoriale del Governo

PROVINCIA DI PAVIA

UNIVERSITÀ DI PAVIA

Ordine dei Medici Chirurghi e degli Odontoiatri della Provincia di Pavia

www.rotary2050.net/alfabetiperlasalute